

1. ábra. Ungvár Gyula
altábornagy

Sebők István*

Ungvár Gyula altábornagy a katona, a tanár, a kutató

Ungvár Gyula 1931. március 15-én született Budapesten. 1950-ben lépett a Magyar Honvédség kötelékébe. A Tulai Fegyverzettechnikai Főiskolán fegyvertechnikusi képesítést szerzett és annak elvégzése után, 1953. június 1-én főhadnagyként tisztté avatták.

1953 és 1955 között a HM Fegyverzeti Csoportfőnökség Fegyverellenőrzési Osztály osztályvezető-helyetteseként szolgált. Ebben a munkakörben az alakulatoknál valóban meglévő fegyverek ellenőrzését végezte, vezette, és ebben a témában publikálta első írásait a mai Honvédségi Szemle elődjének számító Katonai Szemle című folyóiratban.

Ebben az időben készült két olyan alapvető írása, amelyek egyes részei mind a mai napig időtállóan tekinthetők, és amelyek megalapozták későbbi szakmai és tudományos munkáját.

„A lövészfegyverek tárolása, óvása elhelyezési körletekben, menetek és pihenők alatt” című tanulmányában a fegyverek alegység szintű tárolásával, a tárolóhelyek kialakításával és berendezésével foglalkozik laktanyai, valamint tábori körülmények között.

„A lövészfegyverek kategorizálásának és ellenőrzésének fontosabb szempontjai” című tanulmányában részletesen kitér a munka megszervezésére, a parancsnoki irányítás fontosságára, meghatározza azokat a folyamatokat és szempontokat, amelyek alapján az ellenőrzést végre kell hajtani, és leírja, hogy az ellenőrzés befejeztével – állapotuktól függően – a fegyvereket mely kategóriába kell besorolni.

Ezek az írásai a napi életben ténylegesen használhatóak voltak. Abban az időben hiánypótlónak számítottak, sőt e tanulmányok, a fegyverek ellenőrzését tekintve mind a mai napig időszerű folyamatokat dolgoznak fel.

1957 szeptemberétől előbb Moszkvában tanult, majd 1959 és 1963 között a Pénzai Tűzermérnöki Főiskolára járt, ahol fegyver- és rakétamérnöki képesítést szerzett. Iskolai elvégzése után egy ideig személyi tartalékban volt. 1963. október 10-től az abban az évben, szeptember 1-jén megalakult MN 5232 fedőszámú alakulat, ismertebb nevén Magyar Néphadsereg 5. Hadsereg Parancsnokság fegyverzettechnika és ellenőrzési osztály osztályvezetőjévé nevezték ki. 1964. február 15. és 1965. február 1. között fegyverzettechnikai főnök-helyettes, majd 1965. február 1-től az 5. hadsereg parancsnokság rakéta- és fegyverzettechnikai főnöke lett. 1965. november 7-én soron kívül előléptették alezredesé. Az 5. hadsereg fegyverzeti főnökeként közvetlenül 21 fő szakmai munkáját irányította, de szakirányítása alá több mint 1800 fő tartozott. Ebben a beosztásban szolgált egészen 1985-ig. Közben 1982-ben előléptették vezérőrnaggyá.

Már az 1960-as években tervezte, hogy tudományos pályára lép és kandidátusi tudományos fokozatot szerez. (Ungvár Gyula: A szárazföldi csapatok tervszerű technikai biztosítási rendszerének korszerűsítése. Kandidátusi értekezés, ZMKÁ).

A kandidátusi értekezés alaptémájaként szolgált a fegyverzet üzemeltetése során, a szárazföldi csapatoknál a szakaszosan üzemben tartott eszközök folyamatos üzemképességének fenntartása érdekében, az alegységeknél lévő kezelők és a javítószerveknél lévő szakjavítók által végzendő technikai biztosítási feladatok egységes rendjének folyamatrendszerként történő vizsgálata. Dolgozatában elemezte az 1972-ben bevezetett Tervszerű Technikai Biztosítási Rendszer korszerűsítésének, továbbfejlesztésének és komplexszé tételének lehetőségeit annak érdekében, hogy az akkor meglévő 18 hónapos kiképzési rendszernek megfelelően, a 3×6 hónapos kiképzési időn belül miként érhető el az emberi és anyagi erőforrások észszerűbb kihasználása.

1985 és 1989 között a HM Fegyverzettechnikai Főcsoportfőnök első helyettese, majd 1989 és 1991 között a HM Anyagi Technikai Főcsoportfőnök helyettese. 1990-ben megkapta a Stromfeld Aurél-díjat. 41 évi szolgálat után 1991. április 1-én vonult nyugállományba.

A Magyar Honvédség fegyverzeti és technikai eszközrendszeinek fejlesztési és korszerűsítési lehetőségei című hadtudományi doktori értekezését 1992-ben védte meg. Ezt követően, még ugyanabban az évben a katonai felsőoktatásban, a Zrínyi Miklós Katonai Akadémián kezdett el dolgozni. Aktívan részt vett a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem (ZMNE) 1996-ban történt megalapításában, és a doktori (PhD) képzés elindításában. 1996-ban habilitált, a köztársasági elnök 1997-ben nevezte ki egyetemi tanárrá. 1997 és 2001 között a doktori iskola „F” alprogram tanácsának elnöke, 2001-ben az egyik alapítója a Katonai Műszaki Doktori Iskolának, amelynek haláláig törzstagja volt. 2000 és 2006 között a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság hadtudományi szakbizottságának elnöke. 2006-ban előléptették altábornaggyá. A 70. életévének betöltése után egyetemi tanárként is nyugállományba vonult. Az aktív oktatói és kutatói munkával azonban nem hagyott fel, 2001-től a ZMNE professor emeritusa, majd annak megszűnése után, 2012-ben a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Ideiglenes Szenátusa 2012. január 1-i hatállyal – a jogelődök által adományozott címek közül a jogelődnél végzett kimagasló és megbecsült munkája alapján –, a Nemzeti Közsolgálati Egyetem által adományozott címként is elismerte és megerősítette.

Kutatói és oktatói tevékenysége mellett aktív közéleti szerepet is vállalt, 1999-től a ZMNE megszűnéséig az egyetem professzori tanácsának elnöki tisztét töltötte be.

Ungvár Gyula 2013. február 22-én hunyt el Budapesten.

* ORCID: 0000-0002-3276-4078